

Ο Μιχαήλ Γκορμπατσώφ στο ΕΜΠ

Στις 14 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε τιμητική εκδήλωση στην αίθουσα τελετών του ΕΜΠ, προς τιμήν του τέως προέδρου της Σοβιετικής Ένωσης Μιχαήλ Γκορμπατσώφ. Κατά την εκδήλωση, επιδόθηκε στον τιμώμενο, τιμητικό δίπλωμα, το μετάλλιο του ΕΜΠ, έργο μικρογλυπτικής που ήταν προσφορά του επικ. καθ. ΕΜΠ κ. Γ. Καλακαλλά, καθώς και ο τόμος ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, που εκδόθηκε πρόσφατα από το γραφείο εκδόσεων ΕΜΠ.

Ο Μ. Γκορμπατσώφ κατά την είσοδό του στο Πολυτεχνείο, κατέθεσε στεφάνι στο μνημείο Ηρώων του Πολυτεχνείου.

Ο Πρύτανης του ΕΜΠ, Νίκος Μαρκάτος, προσφωνώντας τον τιμώμενο είπε τα εξής:

«Κύριε Πρόεδρε και κύριε Γραμματέα της Ακαδημίας Αθηνών, κυρίες και κύριοι υπουργοί, αγαπητοί συγχλητικοί, κύριοι Πρωτάνεις, αγαπητοί φίλοι και φίλες, αγαπητέ Μιχαήλ Σεργκέγιεβιτς, σας υποδεχόμαστε σήμερα στο πρώτο τεχνολογικό πανεπιστήμιο της χώρας μας, επειδή και εμείς πιστεύουμε, ότι η όποια παιδεία οφείλει πρώτιστα να συνδυάζεται με την ανάδειξη ενός νέου Ουμανισμού.

Ειρήνη, δημοκρατία, θεσμοί και αξίες, πρέπει να αποτελούν το οικογενειακό σημείο συνάντησης στη σημερινή οξυτάτη παγκόσμια κρίση. Και έτσι ακριβώς πιστεύω ότι συναντιώμαστε με εσάς, που με όλες τις οδύνες και τα λάθη σας, προσπαθήσατε να οδηγήσετε το λαό σας, μια μεγάλη παγκόσμια δύναμη, στην ανατολή μιας ιστορικής νέας πραγματικότητας.

Θυμάμαι τα λόγια σας, Μιχαήλ, στο εισαγωγικό σημείωμα της «ΠΕΡΕΣΤΡΟΪΚΑ». Είπατε: «Για την αντιμετώπιση των τρομακτικών κινδύνων από τα συσσωρευμένα όπλα του πυρηνικού ολέθρου, χρειάζεται διάλογος και

Απονομή τιμητικού διπλώματος, μεταλλίου του ΕΜΠ και έργου μικρογλυπτικής στον Μιχαήλ Γκορμπατσώφ από τον Πρύτανη ΕΜΠ. Το γλυπτό φιλοτεχνήθηκε από το γλύπτη Γ. Καλακαλλά.

πνεύμα συνεργασίας και όχι εχθρότητας». Είχατε δηλαδή με λίγα λόγια το κουράγιο να βάλετε την ειρήνη στη θέση του ψυχρού πολέμου.

Και είπατε ακόμα, αγαπητέ Μιχαήλ, ότι και πέρα από τον πυρηνικό πόλεμο υπάρχουν πλέον και τόσα άλλα τεράστια προβλήματα του πλανήτη, που και αυτά μόνο με το διάλογο μπορούν να λυθούν. Πιστεύω τα ίδια, αγαπητέ Μιχαήλ, όπως επίσης πιστεύω ότι αναζητώντας το Χρυσόμαλλο Δέρασ μιας νέας εποχής, βρίσκεται κανείς στις συμπληγάδες κατεστημένων ομάδων, συμφερόντων και αντιλήψεων. Και όσες συγκλονιστικές μεταβολές ακολουθούν, επιβεβαιώνουν τη μοίρα του Προμηθέα.

Θα παρατηρήσατε πριν από λίγο, ότι δεν σας δεχθήκαμε στο Ίδρυμά μας από την κεντρική του πύλη. Αυτό έγινε γιατί η πύλη αυτή είναι σύμβολο για το λαό μας και παραμένει κλειστή για

να υποδηλώνει την αντίσταση στη βία των τανκς, που κάποτε την γκρέμισαν, αλλά και την αντίσταση των σημερινών λαών, που στην εποχή της μονοκρατικής νέας τάξης χωρίς τάξη και της ειρήνης χωρίς ειρήνη, χρειάζεται να επιτύχει νέες ισορροπίες με ζυγαριά τον άνθρωπο.

Αλλά δηλαδή μια νέα ποιότητα ζωής με ειρήνη και δημοκρατία. Πολυκέφαλο σηκώνεται το τέρας του νεοναζισμού, του ρατσισμού και του εθνικισμού. Μαίνονται οι περιφερειακές συγκρούσεις, και η φωτιά του πολέμου είναι τόσο κοντά στη χώρα μας, που νιώθουμε την ανάσα της. Ανάπαυτες χώρες δημιουργούνται, χώρες που υπήρχαν διαλύονται. Αμφίβολης νομιμότητας επιδιώξεις τείνουν να υποκαταστήσουν αρχές του διεθνούς δικαίου και τους διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Μπροστά στα νέα αυτά προβλήματα, η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των σκεπτομένων ανθρώπων της γης, αποτελεί επιταγή των καιρών. Και προς αυτή την κατεύθυνση το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο κάνει διάφορες κινήσεις, π.χ. στην «ΕΚΚΛΗΣΗ της ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ για την Ειρήνη, για τη Ζωή και τον Πολιτισμό», μια οργάνωση που με την οικουμενικότητα του συμβολισμού της Ακρόπολης της Αθήνας, συνεχίζει εδώ και 12 χρόνια τους αγώνες του Ωραίου, του Μεγάλου και του Αληθινού, που λέει ο Ολυμπιακός Ύμνος.

Σε αυτή την εποχή και μπροστά σε αυτά τα προβλήματα, αποκτούν δραματική επικαιρότητα οι οραματισμοί και οι προτάσεις σας, αξιότιμε Μιχάλη Σεργκέγιεβιτς. Υποδεχόμενος σας σήμερα, το ιστορικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο τιμά αρχές, θεσμούς και ιδέες, που πρέπει να συγκεντρώσουν την συναντίληψη όλων των ανθρώπων καλής θέλησης.

Η επιστήμη, όπως και η πολιτική, όπως κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, έχει υποχρέωση να συμπορεύεται και να ενισχύει την πρόοδο, μόνο όταν αυτή βρίσκεται στην υπηρεσία του ανθρώπου. Ευχαριστώ».

Ακολούθησε η ομιλία του Μιχαήλ Γκορμπασόφ με θέμα: «Η συμβολή της Ελλάδας στο Σύγχρονο Κόσμο».

«Αξιότιμοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι. Επιτρέψτε μου εκ μέρους μου, εκ μέρους της Ραΐσα Μαξιμίμοβα και των συντρόφων, που ήρθαν εδώ μαζί

μου από το Ίδρυμα Γκορμπασόφ, να σας ευχαριστήσω εγκάρδια για τη θερμή σας υποδοχή.

Νιώθουμε, ότι βρισκόμαστε μέσα στους φίλους μας, σας ευχαριστούμε για τα αισθήματά σας συμπάθειας και φιλίας. Θέλω να σας διαβεβαιώσω, ότι στη νέα μας Ρωσία, όπως ήταν και πάντα, οι Ρώσοι και όλοι οι κάτοικοι της Ρωσίας τρέφουν τα πιο βαθιά αισθήματα συμπάθειας προς τη χώρα σας, προς όλους τους πολίτες αυτής της μεγάλης χώρας.

Μου κάνετε μεγάλη τιμή με την εκδήλωση αυτή. Τη δέχομαι με βαθιά ευγνωμοσύνη και πριν από όλα σαν βαθιά εκτίμηση των μεταρρυθμίσεων που άρχισαν και της νέας πολιτικής σκέψης.

Από την εποχή των σπουδών μου στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας, όπου μαθαίναμε την ιστορία της Ελλάδας, θαυμάζω αυτή την καταπληκτική χώρα, που δικαιωματικά θεωρείται λίκνο του ανθρώπινου πολιτισμού. Η Ελλάδα είναι η πατρίδα της δημοκρατίας. Πολλές παραδόσεις και κανόνες που γεννήθηκαν στις πλατείες της αρχαίας Αθήνας, πήραν τη σημασία των αιώνιων αρχών, της συνετής και δίκαιης κρατικής ρύθμισης.

Η Ελλάδα είναι η πατρίδα της φιλοσοφίας και πολλών άλλων κλάδων της επιστημονικής γνώσης. Πρόκειται για το καπιτώλιο της πολιτικής, οι βάσεις της οποίας θεμελιώθηκαν από τον πατέρα των επιστημών, από τον Αριστοτέλη, που αυτή την επιστήμη σήμε-

ρα τη λέμε πολιτολογία. Η Ελλάδα είναι η πατρίδα της ποίησης, της αρχιτεκτονικής, του θεάτρου, με την πιο ευρεία σημασία της ίδιας της τέχνης. Η Ελλάδα είναι η πατρίδα των Ολυμπιακών Αγώνων και με την πλατιά έννοια των ίδιων των αθλημάτων σαν αγώνων μεταξύ των ανθρώπων, σε δύναμη και αρετή.

Για τους Ρώσους και για τους άλλους λαούς της χώρας μας, που είναι Ορθόδοξοι, η Ελλάδα του Μεσαίωνα είναι πατρίδα του Χριστιανισμού, με τον οποίο συνδέεται αδιάκοπα η ιστορία, ο πολιτισμός και η πνευματική μας ανάπτυξη.

Στην αρχή του 19ου αιώνα, όλος ο πολιτισμένος κόσμος θαύμασε τον Ελληνικό λαό για τον ηρωικό του αγώνα για την ανεξαρτησία και κατά του ξένου ζυγού. Και στην εποχή μας πλέον, οι Έλληνες άλλη μια φορά απόδειξαν την αφοσίωσή τους στην ελευθερία με τον ανδρείο τους αγώνα κατά του καθεστώτος των μαύρων συνταγματαρχών, για την αποκατάσταση της δημοκρατίας.

Και αυτά τα λόγια με ιδιαίτερη συγκίνηση τα λέω εδώ, στους τοίχους του Πολυτεχνείου, που εκείνες τις δύσκολες μέρες οι φοιτητές του Πολυτεχνείου έδειξαν την πίστη τους στη δημοκρατία και τον ηρωισμό τους. Φυσικά ο κάθε λαός δεν μπορεί να ζήσει μόνο με την ιστορική του μνήμη, αν και δεν υπάρχει λαός, ο οποίος δεν έχει αυτή τη μνήμη.

Η σύγχρονη Ελλάδα πέτυχε μια άξια θέση στην Ευρώπη και στον κόσμο. Ανήκοντας στη δυτική κοινότητα, δεν έχασε την πνευματική και πολιτική της σχέση με όλη την Ευρώπη και πριν από όλα με το ανατολικό τμήμα της.

Κάθε φορά που αυτό ήταν απαραίτητο, η Ελλάδα δεν φοβήθηκε να πάρει την ανεξάρτητή της θέση πάνω στα περιθώρια ζητήματα της διεθνούς ζωής. Όταν ήμουν Πρόεδρος της Σοβιετικής Ένωσης με επιτυχία συνεργαζόμασταν με τον τότε Πρωθυπουργό της Ελλάδας κύριο Παπανδρέου, χθες είχα τη συζήτηση με τον Πρόεδρο Καραμανλή και βρήκα ότι για μας είναι πολύ απλό να συζητάμε ο ένας με τον άλλο. Τόσο βαθιά αμοιβαία κατανόηση είχαμε και όσον αφορά τα Ευρωπαϊκά προβλήματα και όσον αφορά τα παγκόσμια προβλήματα. Θαυμάζω τα

νιάτα και την πρωτοτυπία της σκέψης του σημερινού σας Προέδρου. Πρόσφατα οι ηγέτες της Ρωσίας και της Ελλάδας υπόγραψαν εδώ, μια σειρά σημαντικές συμφωνίες.

Οι κυβερνήσεις άλλαζαν και θα αλλάζουν, γι' αυτό φταίτε εσείς οι Έλληνες που βρήκατε τη δημοκρατία. Και νομίζω ότι αυτό δεν είναι κακό, αν και έχουμε πολλές δυσκολίες με τη δημοκρατία. Όμως είμαι πεπεισμένος ότι πάντα θα διατηρήσουμε, η Ρωσία και η Ελλάδα, τους δεσμούς που μας συνδέουν, πνευματικούς και άλλους. Αν και τότε, όταν ανήκαμε σε διάφορα στρατιωτικά, πολιτικά στρατόπεδα και συνασπισμούς, αυτό το γεγονός δεν μας ενοχλούσε να τρέφουμε αμοιβαία φιλικά συναίσθηματα.

Τι και ποιός μπορεί να μας ενοχλήσει τώρα, όταν γκρεμίστηκαν τα τείχη του Βερολίνου, σηκώθηκε το σιδερένιο παραπέτασμα, έμεινε πίσω ο ψυχρός πόλεμος; Όλα αυτά που είπα είναι κοινά. Για μένα είναι ακριβιά, όπως και σε οποιονδήποτε άλλο κάτοικο του πλανήτη μας.

Θα ήθελα όμως να σας πω και λίγα λόγια ως πολιτικός. 2.500 χρόνια πριν στην Ελλάδα γεννήθηκε η δημοκρατία. Είναι δύσκολο να υπερεκτιμηθεί η σημασία αυτού του γεγονότος για όλη την ανθρωπότητα. Για πρώτη φορά στην ιστορία εμφανίστηκε ένας πολιτικός οργανισμός, στη βάση του οποίου βρίσκεται η ελευθερία του ανθρώπου, όχι η ιδέα της ελευθερίας, όχι το συναίσθημα, που είναι τόσο εύκολο να κάνει κανείς την κατάχρηση αυτού του συνθήματος, αφού το ευνουχίζει και πετάξει το περιεχόμενό του, αλλά εννοώ την ελευθερία σαν τέτοια.

Η ελευθερία ως καθημερινή πολιτική πρακτική, ως ευθύνη μπροστά στις ανώτατες ηθικές αρχές, ως χρέος μπροστά στους άλλους ανθρώπους και μπροστά στις ανθρωπίνες πλέον κοινότητες, η ελευθερία ως τρόπος ζωής, για τη χάρη της οποίας πρέπει καμιά φορά και να θυσιάζομαστε. Γιατί η ελεύθερη κοινωνία, κατά τα λόγια του ιστορικού Θουκυδίδη, που τα έβαλε αυτά τα λόγια στα χείλη του Περικλή, μια τέτοια κοινωνία μπορούν να τη δημιουργήσουν μόνο οι εμπνευσμένοι από το αίσθημα της τιμής άνθρωποι, άνθρωποι με αρετή, που ξέρουν τι είναι

το χρέος και που ξέρουν να το αναλαμβάνουν.

Τα ιδεώδη της δημοκρατίας, που για πρώτη φορά υλοποιήθηκαν στην Ελληνική γη, στάθηκαν ένα από τα εμπνευστικά σύμβολα για εκείνους από εμάς στη Σοβιετική Ένωση, που επεδίωκαν να μετασχηματίσουν την κοινωνία μας, πάνω στις αρχές της ελευθερίας, της δημιουργικότητας και της αλληλεγγύης. Μας βοηθούσαν εμάς, εκείνους που αρχίσαμε και που κάναμε την Περεστρόικα, τις πιο δύσκολες ώρες και μέρες, σόζοντάς μας από τη δυσπιστία και την απελπισία.

Στο ότι πετύχαμε να γκρεμίσουμε την τερατώδη και ολοκληρωτική μηχανή, σε σύγκριση με την οποία δεν είναι τίποτε ακόμα και οι θρόνοι των τυραννιών της αρχαιότητας, στο γεγονός ότι οι συμπολίτες μου, καθώς επίσης οι κάτοικοι μιας σειράς χωρών της ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας, απόκτησαν τη νέα ελευθερία και τη νέα ευθύνη. Σε όλα αυτά υπάρχει ένα κομμάτι και εκείνης της φωτιάς που άναψε, αν και όχι για πολύ καιρό, εδώ στην Ελλάδα, 24 αιώνας πριν.

Πολλά πράγματα συνδέουν τη Ρωσία και την Ελλάδα. Πολλές φορές στην ιστορία διασταυρώνονταν οι τύχες τους. Οι δύο χώρες μας έχουν κοινή πνευματική και πολιτιστική κληρονομιά, έχουν τον κοινό δρόμο στην Ευρώπη και τώρα τη νέα εποχή προς την Ευρώπη. Και το γεγονός, ότι η νέα Ελλάδα διατηρεί αυτή την κληρονομιά στα πλαίσια της δημοκρατικής κρατι-

κής οντότητας, αποτελεί για μας ένα πράγμα υψηλής σημασίας.

Σήμερα, που στην Ευρώπη έπεσε ο ολοκληρωτισμός, βλέπουμε ότι αυτό το γεγονός καθεαυτό, δεν είναι αρκετό για την εδραίωση της δημοκρατίας. Το δείχνει δυστυχώς η πείρα των περισσότερων χωρών που αποτίναξαν το ολοκληρωτικό σύστημα. Με μικρότερες ή μεγαλύτερες δυσκολίες αποκτούν τα χαρακτηριστικά της κρατικής οντότητας.

Όμως, συχνά παραμένουν χώρες αδύνατες πολιτικά και οικονομικά, καθώς επίσης και στρατιωτικά. Οι σχέσεις τους με τους γείτονες δεν είναι διευθετημένες, τα σύνορα πολύ συχνά στέκονται αντικείμενο διαμάχης. Αφού ανακηρύξαν την ανεξαρτησία τους με το σύνθημα της αυτοδιάθεσης, τα νέα κράτη όχι σπάνια παραβιάζουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων, αρνούνται τα πολιτικά δικαιώματα στις μειονότητες, συχνά όμως, και την ίδια την ύπαρξη, το δικαίωμα να υπάρχουν.

Η Παγκόσμια και η Ευρωπαϊκή τάξη πραγμάτων, ο πολιτισμός της Ευρώπης προκαλείται σοβαρά. Κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι φυσιολογικό να ξαναστραφούμε στις πηγές της πολιτικής παράδοσης της Ευρώπης. Η πείρα της αρχαίας δημοκρατίας μας χάρισε 4 διδάγματα, που πληρώθηκαν ακριβιά. Η κατοπινή ιστορία, επανειλημμένα επιβεβαίωσε την ιστορική τους σημασία.

Το πρώτο δίδαγμα: Η ελευθερία μπορεί να αποκτηθεί, αλλά δεν μπορεί να ληφθεί σαν αφηρημένη ιδέα από

Ο Πρωτάνης ΕΜΠ προσφέρει στο Μιχαήλ Γκορμπάτσωφ των τόμο Μακεδονία που εκδόθηκε από το ΕΜΠ.

τα βιβλία και μετά να επιβληθεί στην κοινωνία. Θα είναι μία επικίνδυνη αντικατάσταση εννοιών, που θα οδηγήσει στην έλλειψη ευθύνης και στον θρίαμβο των εγωιστικών επιδιώξεων.

Οι ιδέες της πολιτικής ελευθερίας αποσπασμένες από την πνευματική εμπειρία των λαών, που αντιστέκονται σε αυτή τη νέα εμπειρία, δεν μπορούν να σταθούν καρποφόρες. Πέρα από αυτό, συχνά έχουν καταστρεπτικό χαρακτήρα.

Δεύτερο δίδαγμα: Οι δημοκρατίες για να σταθούν πρέπει να είναι ισχυρές. Να είναι κανείς ισχυρός δεν σημαίνει καθόλου να είναι οπωσδήποτε σιδερόφρακτος. Ο Αριστοτέλης είτε ότι, ως το μεγαλύτερο κράτος, πρέπει να αναγνωριστεί εκείνο, που είναι σε θέση να λύσει τα προβλήματά του με τον καλύτερο τρόπο.

Νομίζω, ότι, καλύτερος τρόπος, εγγυημένος από τυχαίες περιστάσεις, είναι εκείνος ο τρόπος που λύνουν τα προβλήματα τους κράτη αρκετά σταθερά, που έχουν οικονομική και πολιτική επηροή, κράτη μέσα στα οποία καταπάσσεται και η Ελλάδα. Δεν κάνω καμιά υπερβολή, δεν θέλω να σας κολακεύσω, απλώς το διαπιστώνω. Τα δικά σας διδάγματα, ταυτόχρονα είναι και τα δικά μας διδάγματα.

Τρίτο δίδαγμα: Οι δημοκρατίες πρέπει να είναι εσωτερικά ενιαίες, όχι φυσικά με την έννοια της εθνικής καθαρότητας, είτε κάποιες άλλες εξαιρετι-

κότητας, αλλά με την έννοια του ίδιου χαρακτήρα των φυσικών και υπαρκτών δικαιωμάτων όλων των πολιτών. Σε τέτοιες δημοκρατίες δεν μπορούν να υπάρχουν μειονότητες, κοινωνικές, θρησκευτικές και εθνικές, που υφίστανται διακρίσεις.

Μόλις στη διάρκεια του πρωινού, είχα μια συνάντηση με τους επιχειρηματίες της Ελλάδας, μιλήσαμε για την πολιτική και την οικονομία και τόσο ευαίσθητα είναι αυτά τα δύο πράγματα σήμερα, το ένα σε σχέση, με το άλλο. Ήταν πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση, γι' αυτό το λόγο μάλλον και αργήσαμε να έρθουμε εδώ, πράγμα για το οποίο ζητώ συγγνώμη.

Όμως επέτρεψα στον εαυτό μου να παρακαθίσω λίγο σε αυτή τη συζήτηση με τους επιχειρηματίες... και να εκφράσω εκεί μια ιδέα που κατά τη γνώμη μου έχει μεγάλη σημασία. Η κοινωνία στην οποία εφαρμόζεται τέτοια οικονομική πολιτική, που οδηγεί στην πόληψη, στα εισοδήματα, στα πλούτη, οδηγεί στη δημιουργία των δύο πόλων, αποτελεί την τάση που οδηγεί στη δημιουργία στην ίδια χώρα του βορρά και του νότου, πράγμα που οδηγεί στην ίδια την ταξική πάλη.

Πρέπει να σας πω ότι και οι βιομήχανοι έχουν παραδεχτεί τις νέες προκλήσεις, τις νέες συνθήκες και ποντάρουν στις σχέσεις εταιρών. Αφού έχουν καταλάβει, ότι πετυχημένη και σταθερή επιχειρηματικότητα μπορεί

να υπάρχει μόνο τότε, όταν οι κάτοικοι της χώρας νιώθουν την ασφάλεια και τη σταθερότητα.

Υλοποιώντας το κομμουνιστικό μοντέλο προσφεύγαμε σε άλλη μορφή: προς το συμφέρον της κοινωνίας κάναμε την εξίσωση όλων και αυτό αφαίρεσε από την κοινωνία τη δυναμικότητα και την κοινωνική ενέργεια. Να οι δύο ακρότητες. Γι' αυτό, βγάζοντας τα διδάγματα από την πείρα του παρελθόντος, σήμερα ακολουθούμε τέτοια οικονομική και κοινωνική πολιτική. Στόχος μας πρέπει να είναι όχι απλώς να βγάλει κανείς το μέγιστο κέρδος, αλλά να επιτευχθεί η ευημερία του λαού.

Αυτές είναι οι σκέψεις μου σχετικά με το, προς ποιά κοινωνία πρέπει να κατευθυνόμαστε. Και νομίζω ότι ακριβώς τέτοια πολιτική και τέτοια προσέγγιση της επιχειρηματικότητας, θα είναι απαραίτητη στις νέες συνθήκες, στο νέο μας μέλλον. Όμως, πρέπει να παραδεχτώ, όταν είχα διατυπώσει αυτή τη θέση σε μια από τις Λατινοαμερικάνικες χώρες, βρήκα θύελλα των χειροκροτημάτων αλλά αντιμετώπισα επίσης, τον εκνευρισμό και την απώλεια του ενδιαφέροντος για μένα από τη μεριά των ιθυνόντων φίλων.

Εν τούτοις, το επαναλαμβάνω και σήμερα. Σήμερα βρισκόμαστε σε μια υπεύθυνη φάση, και οι εσωτερικές σας διαδικασίες αντικατοπτρίζουν το γεγονός ότι ψάχνετε να βρείτε την εναρμόνιση των συμφερόντων. Ενδέχεται σε μια σύντομη ιστορική περίοδο να είναι κανείς αναγκασμένος να τονίσει περισσότερο τα φιλελεύθερα στοιχεία. Παραπέρα, γεννιέται όμως η ανάγκη να υπογραμμιστούν ιδιαίτερα οι κοινωνικές πτυχές της ανάπτυξης της κοινωνίας.

Και όλα αυτά τα είπα για να υπογραμμίσω, ότι κανένα καλύτερο μέσο για την αναζήτηση του εργαλείου που είναι απαραίτητο για την ισορροπία των συμφερόντων δεν υπάρχει, από τη δημοκρατία.

Τέταρτο δίδαγμα: Τα δημοκρατικά κράτη θέλουν ένα σταθερό και φιλικό περιβάλλον. Στη φύση τους ανταποκρίνονται οι συμμαχίες με άλλες δημοκρατίες, που μετεξελίσσονται οργανικά σε ολόκληρα συστήματα συμμαχιών και ενώσεων.

Τώρα τίθεται το εξής δίλημμα. Είτε οι χώρες που έβγαλαν τέρμα στον ολοκληρωτισμό θα αφομοιώσουν αυτά τα διδάγματα, είτε θα μπουτέ σε μια νέα δραματική περίοδο αναταραχών και απωλειών. Ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός πρέπει να ξαναποδείξει σήμερα την ικανότητά του να ανανεώνεται, ξεπερνώντας τους πειρασμούς, να βρίσκει απλές, πολύ απλές λύσεις.

Αν πετύχει να το κάνει αυτό, θα αποδειχθεί άξιος του παρελθόντος του, θα ανταποκριθεί σε αυτά τα ιδανικά και σε αυτές τις αξίες, που επινοήθηκαν εδώ, σε αυτή τη γη, στο χάραμα της ανθρώπινης ιστορίας.

Άλλη μια φορά σας ευχαριστώ για αυτή τη συνάντηση, για τη βαθιά εκτίμηση της δραστηριότητάς μου, για τα αισθήματα φιλίας προς το λαό μας, που επίσης τρέφει τα ίδια αισθήματα προς

το μεγάλο λαό της Ελλάδας. Ευχαριστώ.»

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης έκλεισε ο Δ. Φυστουρής, ο οποίος τραγούδησε έργα κλασικού ρεπερτορίου. Στο πιάνο τον συνόδευσε ο Θ. Τρικούπης.

Μετά το πέρας της εκδήλωσης παρετέθη δεξίωση στο αίθριο του κτιρίου Αβέρωφ.

Η οργάνωση της εκδήλωσης έγινε από το γραφείο Δημ. Σχέσεων ΕΜΠ.

Διακρίσεις

Στυλιανός-Σάββας Αυγουστίδης

Επίτιμο μέλος της Ρωσικής Ακαδημίας Φυσικών Επιστημών

Ο γεωλόγος Καθηγητής Στυλιανός-Σάββας Αυγουστίδης εξελέγη επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Φυσικών Επιστημών της Ρωσίας. Σημειώνεται ότι η διάκριση αυτή δίδεται σε λίγες περιπτώσεις διακεκριμένων επιστημόνων, σε αναγνώριση της προσφοράς τους στη διεθνή επιστήμη.

Σε ειδική εκδήλωση που έγινε στην αίθουσα τελετών της Ρωσικής Πρεσβείας, ο Ρώσος Πρόεδρος στην Αθήνα, Βαλερό Νικολάγιενκο, απένειμε τιμητικό δίπλωμα στον Έλληνα Καθηγητή, προσφωνώντας τον τιμώμενο με αναφορά στο σημαντικό έργο του και τη διεθνή προσφορά του στην επιστήμη.

Στην αντιφώνησή του ο Σ. Αυγουστίδης, είπε τα εξής:

«Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,
Εξοχότατοι κύριοι Δήμαρχοι Αθηναίων και Ζωγράφου,
Εξοχότατοι κύριοι Πρύτανη και Αντιπρύτανη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου,
Συνάδελφοι,

Επιθυμώ να εκφράσω τις βαθιές μου ευχαριστίες προς το σώμα των εκλεκτών της Ρωσικής Ακαδημίας των Φυσικών Επιστημών, οι οποίοι με δέχθηκαν στους κόλπους τους.

Είναι μεγάλη μου τιμή και ταυτόχρονα αισθάνομαι περισσότερο παρά ποτέ, υπόχρεος να επιδιώξω το στόχο της μεταλαμπάδευσης της γνώσης στους

άλλους και να αφοσιώσω τον εαυτό μου στους στόχους της Ακαδημίας.

Η επιστήμη δε γνωρίζει εθνικά και άλλα σύνορα, εντούτοις όμως, είναι αλήθεια ότι ανθεί όταν υπάρχουν αρμονικές σχέσεις μεταξύ των επιστημόνων διαφόρων Εθνών και Χωρών.

Για το λόγο αυτό, είναι ανάγκη να εδραιωθεί και να αναπτυχθεί η συνεργασία μεταξύ των Χωρών και ειδικά στην προκειμένη περίπτωση λόγω της υπέρθεξας παραδοσιακής φιλίας Ρωσίας - Ελλάδας. Υπάρχει όμως αντίφαση όταν μιλάμε για μεταλαμπάδευση του πυρσού της γνώσης, όταν οι γνώσεις με την έννοια του Know How, είναι ένα προϊόν εκμεταλλεύσεως.

Αλλά επειδή η γνώση σε πολλές περιπτώσεις κοστίζει πολύ για να την αποκτήσουμε, είναι ευκολότερο να επιτευχθεί αυτό, όταν υπάρχει αμοιβαία συνεργασία και συνεργασία επί κοινών προγραμμάτων ερευνής, η οποία μπορεί να μας οδηγήσει σ' αυτό το στόχο.

Για αρκετά χρόνια στο παρελθόν, έχει γίνει συζήτηση εάν η βασική έρευνα θα πρέπει να διαφοροποιηθεί από την εφαρμοσμένη.

Ίσως ακούγεται καλύτερα αν αναφερθούμε στην εφαρμοσμένη έρευνα ως τα άνθη που φέρουν καρπούς.

Μερικοί άλλοι ισχυρίζονται ότι οι γνώσεις είναι δυνάμεις, αλλά καλύτερα ως είναι δύναμις για να βοηθούμε τους άλλους και όχι δύναμις καταπιέσεως.

Έχοντας υπόψη μου αυτή τη βασική αρχή, η οποία πιστεύω ακράδαντα ότι είναι και αρχή όλων μας, θέλω ακόμα μια φορά να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στη Ρωσική Ακαδημία των Φυσικών Επιστημών, για την τιμή που μου κάνει και να ευχαριστήσω την εξοχότητά σας, κύριε Πρόεδρε, ως εκπρόσωπο του Ρωσικού λαού.»

Ο Σ. Αυγουστίδης γεννήθηκε το 1931.

Αποφοίτησε το 1953 από το Πανεπιστήμιο του Ντάρχαμ της Αγγλίας και πήρε το διδακτορικό του το 1956 από το Πανεπιστήμιο του Χάμπουργκ της Γερμανίας.

Επί 10 έτη εργάστηκε στο Υπουργείο Ορυχείων της Αιθιοπικής Κυβέρνησης, οργάνωσε τη Σχολή Γεωλόγων και εξερεύνησε μερικές από τις πιο δύσκολες περιοχές της γης, όπως: Ντανακί - Ντεπρέσιον, περιοχές στα σύνορα του Σουδάν καθώς και το φαράγγι του Κουανού Νελου.

Το 1968 εξελέγη καθηγητής του Μετσόβιου Πολυτεχνείου, όπου εργάστηκε ως το 1984, ασχολούμενος με θέματα Γεωλογίας.

Έχει εκδώσει περισσότερες από 70 ανακοινώσεις σε διεθνή περιοδικά και 9 μονογραφίες (τρεις από τις οποίες έχουν μεταφραστεί στα κινέζικα), που αναφέρονται στην υφή και τη μικρο-

δομή των πετρωμάτων και μεταλλευμάτων.

Υπήρξε σύμβουλος στη Διεθνή Ομοσπονδία για τη Γέννηση Μεταλλευμάτων, εκπροσωπώντας την Αφρική, καθώς επίσης, πρόεδρος της Γεωλογικής Εταιρείας της Ελλάδος, αντιπρόεδρος της Γεωλογικής Υπηρεσίας της Ελλάδος και πρόεδρος της ΙΚΣΟΜΠΑ (Διεθνής Επιτροπή για τη μελέτη Βωξίτου, Αλουμίνας και Αλουμινίου).

Το 1979 εξελέγη μέλος της Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών της Νέας Υόρκης.

Διευθύνει τον εκδοτικό οίκο «Θεόφραστος» και έχει εκδόσει την τελευταία δεκαετία 27 διεθνείς τόμους, με τη συνεργασία περισσότερων των 800

επιστημόνων, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται και διακεκριμένοι ρώσοι επιστήμονες.

Αξιζει να σημειωθεί ότι το συγγραφικό έργο του τιμηθέντος, ένεκα της μεγάλης επιστημονικής αξίας του, μεταφράστηκε μεταξύ άλλων και στα κινέζικα.

Ο Σ. Αυγουστίδης, κατά τις ομιλογίες των ειδικών, έφερε επανάσταση με το έργο του στην επιστήμη της Γεωλογίας. Εισήγαγε τη μέθοδο της συγκριτικής ανατομίας των υφών των πετρωμάτων, με την οποία μπορεί κάποιος να παρακολουθήσει την εξέλιξη των πετρωμάτων και τις υφές τους, καθώς και τη γένεση των μεταλλευμάτων.

Τιμητική διάκριση για το ΕΜΠ

Η επιστημονική εργασία με τίτλο «Combination of different unsteady quantity measurements for gas turbine blade fault diagnosis» των *Ευρ. Λουκή, Π. Βέττα, Κ. Μαθιουδάκη, Α. Παπα-*

θανασίου και Κ. Παπαηλιού, (Εργαστήριο Θερμικών Στροβιλομηχανών ΕΜΠ) που ανακοινώθηκε στο διεθνές συνέδριο IGTI TURBO EXPO της ASME, βραβεύτηκε ως η καλύτερη α-

Στο θέμα του γρανίτη, το οποίο αποτέλεσε επιστημονικό πεδίο διαμάχης, η άποψή του είναι, ότι είναι προϊόν του γεωλογικού κύκλου και όχι μαγματική διεύθυνση. Σήμερα, οι επιστημονικές απόψεις του, έχουν τύχει ευρείας αναγνώρισης και το έργο του επηρέασε καταστάσεις και πέτυχε στη μεταλαμπάδευση της γνώσης.

Ο Σ. Αυγουστίδης, παρά τη διεθνή του αναγνώριση, παρά την αναμφίβολη επιστημονική αξία του έργου του, παραμένει ένας απλός άνθρωπος, προσιτός σε όλους, ειλικρινής με όλους, ακούρατος στην προσφορά και την έρευνα.

Στην τελετή ανακήρυξης του ως Επιτίμου μέλους της Ρωσικής Ακαδημίας Φυσικών Επιστημών, μια διάκριση που τιμά την ευρύτερη ελληνική επιστημονική κοινότητα και τη χώρα μας, παρέστησαν μεταξύ άλλων, ο δήμαρχος Αθηναίων, η δήμαρχος Ζωγράφου, ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, ο πρόεδρος του Πολυτεχνείου, ο αντιπρόεδρος του Πολυτεχνείου κ. Κ. Παναγόπουλος, καθηγητές του ΕΜΠ και του Πανεπιστημίου Πατρών και πολλοί έλληνες και ρώσοι επιστήμονες, άνθρωποι των γραμμάτων και των μέσων ενημέρωσης.

Από τη σπήλη αυτή του ΠΥΡΦΟΡΟΥ, οι υπεύθυνοι σύνταξης, συγχαίρουν τον καθηγητή Σ. Αυγουστίδη, για την τιμητική διάκριση που του απενεμήθη.

νακοίνωση για το έτος 1991 στην περιοχή της διαγνωστικής Αεριοστροβίλων.

Κοινωνική παρουσία

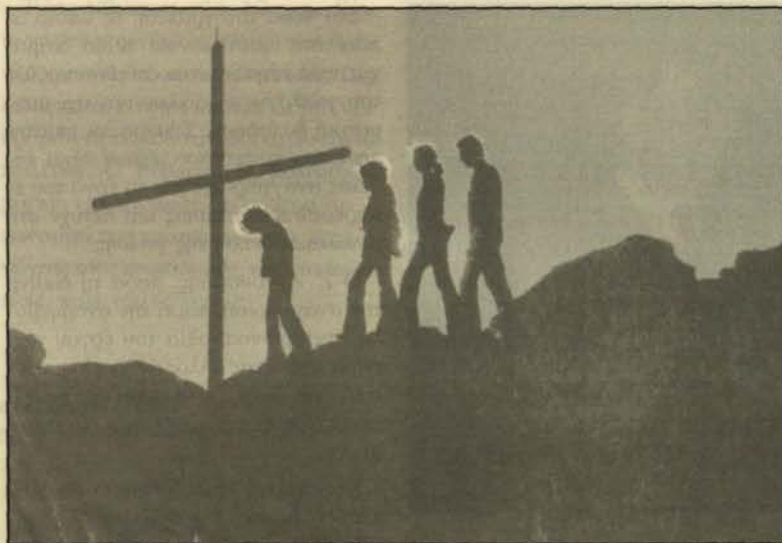
Συμπαράσταση στην Ικαρία

Μετά τις τραγικές καταστροφές που υπέστη η Ικαρία από τις πυρκαγιές του

καλοκαιριού, οι οποίες είχαν σαν αποτέλεσμα και το θάνατο ανθρώπων

στη μάχη ενάντια στην πύρινη λαίλαπα, ο Πρόεδρος του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτος

εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση: «Διατηρούμε ακόμη ζωντανή την τραγική ανάμνηση του ολοκαυτώματος, ενώ νωπές είναι οι πληγές που άνοιξε η φωτιά στο ωραίο και ξεχασμένο από παλιά νησί. Χάθηκαν συνάνθρωποί μας στην άνιση μάχη για να περισώσουν τις περιοιούς τους, το φυσικό περιβάλλον, τη γή τους. Η πολιτεία με τα φτωχά μέσα και την ανεπάρκειά της, τον κακό συντονισμό, τη συνήθεια να δίνει προτεραιότητες εκεί όπου το πολιτικό βάρος είναι μεγαλύτερο, δεν είχε την παρουσία που θα έπρεπε και το χειρότερο, φοβάμαι ότι στο μέλλον δεν θα δώσει όσα χρειάζονται για την αποκατάσταση της συντέλειας, που έφερε η καταστροφή.

Το Πολυτεχνείο, παραστάτης και σύμμαχος σε όλους του κοινωνικούς αγώνες, δίνει στο μέτρο των δυνατοτήτων του μια βοήθεια με τους τεχνικούς του, με τους σπουδαστές του, με την αϊγή του. Τη στάση αυτή τη θεωρούμε πάντα χρέος μας σαν άνθρωποι του πνεύματος και σαν διδάσκαλοι της ηθικής.

Εκτός από το πρακτικό μέρος, αποσκοπούμε να διαπαιδαγωγήσουμε τους νέους μας στο πνεύμα της αλληλοβοήθειας.

Αποσκοπούμε ακόμη και στην αφύπνιση της κοινής γνώμης, στην ευαισθητοποίηση του απλού πολίτη, που πρέπει να θυμηθεί την παροιμία, «όταν καίγεται το σπίτι του γείτονα θα καεί και το δικό σου». Εφ' όσον λοιπόν, ο ρόλος της πολιτείας είναι όπως τον περιγράψαμε, αποτελεί χρέος δικό μας και πρέπει να γίνει συνείδηση, ότι τα κενά της αυτά οφειλουμε να τα καλύψουμε εμείς οι ίδιοι με προθυμία και με θέση, πεπεισμένοι ότι μ' αυτό τον τρόπο προσφέρουμε στη χώρα και τον εαυτό μας».

Επίσης, κυκλοφόρησε στις 17 Αυγούστου, πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος σχετικά με την Ικαρία, με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Από τις 30 Ιουλίου 1993 το νησί της Ικαρίας, μετά από φοβερές απώλειες στο περιβάλλον της και τα ανθρώπινα θύματα, μπήκε σε μία περίοδο ανασυγκρότησης και προσπάθειών, για αποκατάσταση των καταστροφών που υπέστη.

Καλούνται όσοι από τους φοιτητές του ΕΜΠ θέλουν να συμμετάσχουν στην εκστρατεία αναδάσωσης που οργανώνει το Ίδρυμα, να επικοινωνήσουν, με την Πρωτανεία, τηλ. 77.11.684».

Ακόμη, το Πρωτανικό Συμβούλιο του ΕΜΠ, εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση:

«Το Πρωτανικό Συμβούλιο αποφασίζει τη σύσταση Επιτροπής από τους κ.κ. Ι. Κουμαντάκη, Π. Μαρίνο, Γ. Αυτιά και Π. Μπούρκα, προκειμένου το ΕΜΠ, παραστάτης και σύμμαχος σε όλους τους κοινωνικούς αγώνες, να δώσει στο μέτρο των δυνατοτήτων του μια βοήθεια με τους τεχνικούς του, με τους σπουδαστές του, την αϊγή του, στο Δήμο Ικαρίας, στην προσπάθειά του για ανασυγκρότηση και αποκατάσταση των ζημιών, μετά από τις πρόσφατες πυρκαϊές που έπληξαν το νησί.

Επίσης, εγκρίνει την κάλυψη εξόδων μετάβασης-επιστροφής των ανωτέρω που ανέρχονται στο ποσό των 67.176 δρχ. συνολικά, καθώς και ημερησία αποζημίωση 80.000 δρχ. (20.000 δρχ. έκαστος) και έξοδα ξενοδοχείου 40.000 δρχ.

Η ανωτέρω δαπάνη θα καλυφθεί από τον Ειδικό Λογαριασμό Έρευνας Χρημ. Διοίκησης (υπό τύπον δανείου).

Τέλος, «ΕΚΚΛΗΣΗ της ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ, για την Ειρήνη, τη Ζωή και τον Πολιτισμό», εκφράζει τη συμπαράσταση της στους αγώνες των κατοίκων του Αγίου Κηρύκου Ικαρίας, για την αποκατάσταση των φοβερών καταστροφών που υπέστη η περιοχή, από την τελευταία μεγάλη πυρκαϊά.

Η σαφής υπόνοια ότι αυτή οφείλεται σε εμπρησμό, όπως άλλωστε και οι περισσότερες πυρκαϊές που καταστρέφουν τη χώρα, επιβάλλει την ταχύτατη αποκατάσταση των ζημιών και την προστασία των καμμένων περιοχών από καταπατήσεις και οικοπεδοποιήσεις.

Η ΕΚΚΛΗΣΗ της ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ, θα παρακολουθεί άγρυπνα την εφαρμογή όσων υποσχέθηκε η Πολιτεία και, που όπως καταγγέλουν οι κάτοικοι του νησιού της Δημοκρατίας και της Ειρήνης, παρατέμπονται σ' ένα αόριστο μέλλον, χωρίς να υπολογίζεται ότι οι χαμένες 13 ζωές, δεν αποκαθίστανται με τίποτα.